

KERNKRACHT is het gratis informatiemagazine voor leden van de vereniging kleine kernen noord-brabant

**vereniging kleine kernen
noord-brabant**

Jaargang 7 - nummer 4 - oktober 2010

**KERN
KRACHT**

Zaterdag 27 november
Brabants PlattelandsParlement
ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan
vereniging kleine kernen noord-brabant

10-jarig jubileum met Brabants PlattelandsParlement

Op zaterdag 27 november aanstaande is het zover. Dan organiseert de vereniging kleine kernen noord-brabant (VKKNB) voor de eerste keer het Brabants PlattelandsParlement. Het PlattelandsParlement vindt plaats in het provinciehuis in 's-Hertogenbosch en heeft een extra feestelijk tintje, omdat de VKKNB bij deze gelegenheid tevens het 10-jarig bestaan viert. Heeft u zich al aangemeld?

Wat is een PlattelandsParlement?

Een PlattelandsParlement biedt bewoners van het platteland, leden van Provinciale Staten en beleidsmakers de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en met elkaar in gesprek te gaan over allerlei zaken die spelen op het platteland en gezamenlijk na te denken over oplossingen en ideeën in de toekomst. Maar, let wel het is geen formeel parlement.

In oktober 2005 vond het eerste nationale PlattelandsParlement in Nederland plaats en het werd herhaald in 2007 en in 2009. Inmiddels worden op verschillende plaatsen ook provinciale PlattelandsParlementen georganiseerd, zodat bewoners met hun provinciale volksvertegenwoordigers over plattelandszaken kunnen spreken, zoals bouwen in eigen beheer, dorpshuizen en andere maatschap-

pelijke voorzieningen. In het najaar van 2010 worden ook in de provincies Noord Holland, Zeeland, Limburg en Groningen PlattelandsParlementen georganiseerd.

Waarom een PlattelandsParlement?

Voor dorpsraden is de afstand tot de provincie vaak groot en 'de weg' eraartoe is niet altijd even toegankelijk. En dat terwijl de provincie juist een belangrijke rol speelt als het gaat om de leefbaarheid van het Brabantse platteland. Denk maar eens aan alle inspanningen rondom de reconstructie van het Brabantse platteland. Maar ook de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en het voorzieningenniveau zijn onderwerpen, waarin de provincie vaak de regie in handen heeft. Plattelandsbewoners en de dorpsraden zijn ervaringsdeskundigen bij uitstek.

Het is dan ook van groot belang dat volksvertegenwoordigers, beleidsmakers en bestuurders juist bij hen hun oor te luister leggen... juist nu!

Waarom?

Omdat in maart 2011 de provinciale statenverkiezingen weer plaats hebben is nu het moment. Voor dorpsraden en andere bewonersgroeperingen dé kans om hun ideeën en wensen, maar ook hun zorgen voor de toekomst kenbaar te maken. Voor de Statenleden is het een kans om te ervaren waarom de provincie zo belangrijk is voor het Brabantse platteland en welke rol zij daarin kunnen bekleden.

Het Brabants PlattelandsParlement biedt een podium voor allerlei ontwikkelingen die van invloed zijn op het leven in en rond de kleine kernen. Denk maar aan de gevolgen van bevolkingskrimp, de ontwikkelingen rond actief burgerschap en zelfsturing, maar ook aan de gevolgen van de bezuinigingen en kerntakendiscussie van de provincie. Of u nu bewoner, beleidsmaker of politicus bent, grijp nu uw kans om met elkaar in gesprek te gaan tijdens de themasessies van deze dag. Een dag voor leden van dorpsraden en provinciale staten om te luisteren en te leren! Wij hopen van harte u te mogen verwelkomen tijdens het eerste Brabants PlattelandsParlement in het Provinciehuis in Den Bosch.

Uitnodiging

U kunt zich aanmelden tot maandag 15 november via het antwoordformulier bij uw uitnodiging, via een email aan info@vkknoorbrabant.nl, of via de website. Heeft u geen uitnodiging ontvangen? Neemt u dan contact op met het secretariaat van de VKKNB, telefoon: (013) 593 99 93. <<<

Jubileum 10 jaar: vereniging met 140 kleine kernen in Brabant

In het jaar 2000 hebben een aantal dorpsraden uit Noord-Brabant het initiatief genomen om hun belangen ook op provinciaal niveau te gaan behartigen. In november 2000 hebben zij de daad bij het woord gevoegd en is de vereniging kleine kernen noord-brabant opgericht. In die 10 jaar hebben we heel wat bereikt en we worden door de Provincie als belangrijke gesprekspartner gezien.

Jubileumviering met provinciale politici: PlattelandsParlement Brabant

Ter gelegenheid van dit jubileum hebben we in dit jaar waarin de (her)verkiezing van de Statenleden een belangrijk onderwerp is, het initiatief genomen tot het Brabantse PlattelandsParlement. We worden welkom geheten in het provinciehuis en nodigen alle leden van Gedeputeerde en Provinciale Staten uit om de leden van de dorpsraden te ontmoeten. Het wordt een dag waarin we naar elkaar luisteren. We kunnen vertellen dat de uitwerking van 60 IDOP's tot belangrijke verbeteringen van de leefbaarheid op het platteland leiden. De voorbeelden spreken voor zich, maar in de volgende periode, 2011-2015 zullen er ook nog zo'n 140 IDOP's tot uitvoering moeten komen. Dát moeten zij meenemen in hun programma voor de volgende regeerperiode. Wij verwachten dat er op 27 november veel dorpsraden naar Den Bosch komen om hun dat te vertellen. Een paar voorbeelden:

Migratiesaldo

Voor kleine kernen is migratiesaldo een beladen woord. Na 10 jaar is het nog steeds nodig om de belangen van de kleine kernen voluit te behartigen. Net als toen, ligt er nu een plan van de provincie waarin de bouwmogelijkheden voor de kleine kernen weer ver-

regaand aan banden wordt gelegd. Het heet nu alleen geen Streekplan, maar Provinciale Structuurvisie en Verordening Ruimte. De ontwikkeling van de kleine kernen wordt daarin weer tot maximaal migratiesaldo-0 gereduceerd, en wij weten uit ervaring wat dat betekent: er kan niet worden gebouwd voor onze inwoners. Ook nu nog is het van het grootste belang om Provinciale Staten ervan te overtuigen dat dit moet blijven zoals we in 2002 met hun hebben afgesproken: **Tot tenminste migratiesaldo-0.** Onze jongeren moeten in onze dorpen kunnen blijven wonen!

Agenda van Brabant

Wij hebben onze visie op de Agenda van Brabant met de titel '**de Agenda van Brabant: kansen voor het platteland**' ingebracht bij de provincie. De insteek die wij kiezen is, om op een positieve wijze met de provincie te discussiëren over de toekomst van het Brabantse platteland. Het leefbaarheids-programma kost geld en daarom hebben wij aansluiting gezocht bij de uitgebreide financiële stromen van de provincie: de Essent opbrengsten.

Essent was de energiemaatschappij van het Brabantse platteland. Alle steden hadden hun eigen energiebedrijf dat de afgelopen jaren voor veel geld is verkocht, dan wel in aandelen Essent is omgezet. Ook die hebben de buit binnen.

Daarom zijn wij van mening dat een substantieel deel van de 'Essent investeringen' ten dienste moet komen aan de ontwikkeling van innovatieve strategieën en maatschappelijke thema's van het platteland van Noord-Brabant.

Het mag duidelijk zijn: na 10 jaar is de vereniging nog steeds noodzakelijk. Wij behartigen immers de belangen van zo'n 500.000 Brabantse platteland stemmen !

Ik hoop jullie allemaal te ontmoeten bij ons jubileum in het Provinciehuis op 27 november! <<<

Hou doe
Wim van Lith,
Voorzitter

Dorpsservicepunt Ût Turp geopend

Op 22 september 2010 is het nieuwe Dorpsservicepunt in Gassel geopend. Het Dorpsservicepunt is een belangrijke aanwinst voor het 1200 inwoners tellende dorp. Op een knappe manier zijn vele functies onder één dak centraal in het dorp ondergebracht. Niet voor niets bedacht een inwoner de volgende naam voor het nieuwe gebouw: "Ût Turp, gemak onder één dak".

Diverse voorzieningen

Met de komst van het Dorpsservicepunt heeft Gassel haar belangrijkste voorzieningen weer terug. In Ût Turp bevinden zich een cafetaria, een dorpswinkel met diverse services, zoals een TNT postagentschap en stomerijservice, een bibliotheek en twee spreek- en behandelruimtes, van waaruit onder andere de fysiotherapeut, pedicure, prikpost en kapsters hun diensten aanbieden. Centraal in de ruimte is de koffi corner, waar inwoners van Gassel binnen kunnen lopen voor een kopje koffie, een praatje en het lezen van de krant. Op de eerste verdieping van het pand zijn prachtige koopappartementen gerealiseerd. Ook drie nieuwe nultreden huurwoningen, naast het nieuwe gebouw, maken deel uit van het totale project.

Feestelijke opening

Aangespoord door een enthousiaste dorpsomroeper verzamelden enkele honderden bewoners en belangstellenden zich onder een stralende zon op het Julianaplein. Er was een uitgelaten sfeer, inwoners waren erg benieuwd naar de nieuwe voorziening. Jarenlange voorbereiding is aan deze dag voorafgegaan en de inwoners hadden er al veel over gehoord. Maar hoe ziet de ontmoetingsplek en de bieb er daadwerkelijk uit? Hoe is de inrichting? Wat zijn de prijzen van de producten? Hoe smaakt de friet? Wie zijn nu de pedicures, de fysiotherapeut en kapsters en wie is Jack, de ondernemer van de Troefmarkt en cafetaria Big Snack Jack?

De burgemeester van de gemeente Grave Wilma Delissen en de directeur van Mooiland Maasland Mirjam Kräwinkel hielden eerst een toespraak.

Jack Jin van der Voordt en zijn vrouw Huang Thi Thanh Tran van de Troefmarkt en het cafetaria, verrichten de openingshandeling.

"Het initiatief van Stichting Dorpsservicewinkel is een echt schoolvoorbeeld", aldus Mirjam Kräwinkel. "Het feit dat bewoners zelf de kar trekken zorgt ervoor dat deze vorm van leefbaarheid en dorpsontwikkeling ook echt kan slagen." De bestuursleden van de stichting werden in het zonnetje gezet, evenals diverse prijswinnaars; de bedenker van de naam Ût Turp, maar ook kinderen die kijkdozen maakten van hun ideale bieb of gedichten over het leven in Gassel.

Ontmoeten staat voorop

Nadat de ondernemer Jack Jin van der Voordt het lint van de Troefmarkt had doorgeknipt, lieten de kinderen ballonnen op, startte de muziek en mocht iedereen het gebouw bekijken.

Gemak onder één dak!

De twee appartementen die nog te koop zijn, werden volop bezichtigd. Een van de belangrijkste functies van het Dorpsservicepunt is het ontmoeten van elkaar. Tijdens deze opening stond het ontmoeten zeker centraal. Het feest op het Julianaplein ging nog een uur na de geplande eindtijd door. Rond 22.00 uur gingen de mensen weer huiswaarts. De avond was voor zowel jong als oud een geslaagd dorpsfeest!

De eerste dagen

Vanaf het moment van de officiële opening wordt het nieuwe Dorpsservicepunt goed bezocht. Bezoekers lopen in en uit, kletsen met elkaar en geven complimenten over het ruime assortiment van de winkel. De nieuwe aanwinst is in het dorp buitengewoon goed ontvangen.

Samenwerking

Het Dorpsservicepunt Gassel is een resultaat van de samenwerking tussen inwoners, diverse ondernemers, woningcorporatie Mooiland Maasland, de gemeente Grave en het PON, met financiële steun van de provincie Noord-Brabant en diverse fondsen.

Hulpvaardige vrijwilligers

Bijzonder aan het project is dat het project een initiatief is van de inwoners en een enthousiast team van wel vijftig vrijwilligers de handen uit de mouwen heeft gestoken om de ruimtes gebruiksklaar te maken en in te richten. De vrijwilligers zijn verenigd in de stichting Dorpsservicewinkel Gassel.

>>>

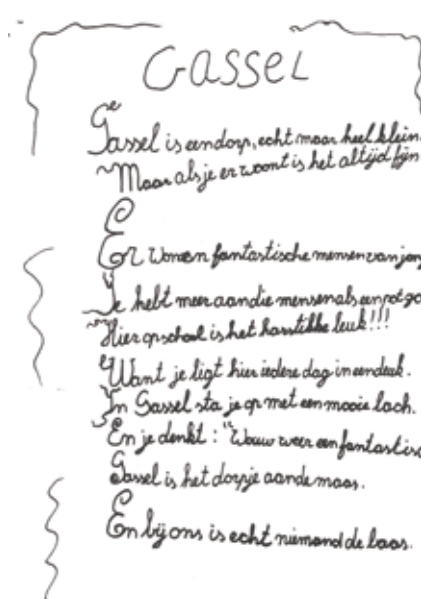
>>>

De inzet van alle vrijwilligers blijft onmisbaar ook nu het dorpservicepunt geopend is. Het enthousiasme en de steun in het dorp zelf is belangrijk voor de kans van slagen van een dergelijk project. Dat is in Gassel zeker het geval: het dorpservicepunt is een initiatief van en voor de inwoners en ze helpen met alles mee.

Professionele ondersteuning

Dat het initiatief bij de gemeenschap ligt is enerzijds de kracht, maar maakt het anderzijds ook kwetsbaar. Een dergelijk innovatief project komt niet tot stand zonder professionele ondersteuning. Door de steun van Mooiland Maasland en omdat het Gassel project was doorgedrongen tot de laatste 10 finalisten in de Brabantse Dorpenderby 2009, heeft het PON de procesbegeleiding van

het project verzorgd. Daarnaast heeft K2 de stichting Dorpsservicewinkel Gassel met advies bijgestaan hoe de Gasselse jeugd te betrekken bij het dorpservicepunt. <<<

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jolanda Luijten van het PON: j.luijten@hetpon.nl of per telefoon: (013) 535 15 35.

Nieuws Landelijke Vereniging Kleine Kernen

Als vervolg op de inventarisatie die de LVKK dit voorjaar bij alle Provinciale Verenigingen heeft gehouden, is geprobeerd voorstellen te formuleren die recht doen aan de verwachtingen in de Provincie en aan de noodzaak bij landelijke vraagstukken meer aan de weg te timmeren.

Het Algemeen Bestuur heeft in de septembervergadering afgesproken dat de Landelijke Vereniging werkt vanuit eenheid in verscheidenheid. De Provinciale Verenigingen zijn autonoom en bestrijken alle zaken in hun provincie; de Landelijke Vereniging is er voor kennisuitwisseling; gezamenlijke belangenbehartiging en voor het doorgeven van belangrijke signalen. Besloten is ook om ons meer inhoudelijk te profileren en ook onze inhoudelijke kennis beter te delen.

Hiertoe wordt onder andere jaarlijks een Kaderdag georganiseerd waar we met alle bestuurders en coördinatoren een verdiepingsslag hopen te maken rond een actueel thema.

De eerste Kaderdag wordt in april 2011 georganiseerd. Ook verandert de vergadering van het Algemeen Bestuur in een meer inhoudelijke richting.

Ondertussen staat de wereld om ons heen niet stil. Veel provincies zijn

of gaan bezig met een kerntakendiscussie, waarbij het gevaar op de loer ligt dat de ondersteuning vanuit de provinciale vereniging door bezuinigingen op de tocht komt te staan. De provincie legt die taken bij de gemeentes, maar de vraag is of die bereid zijn een provinciale structuur te laten voortbestaan. Als Landelijke Vereniging proberen we verschillende Ministeries er op te wijzen dat decentralisatie van Landelijke Overheid naar Provinciale Overheid naar Gemeentelijke Overheid er toe dreigt te leiden dat een belangrijke en relatief zeer goedkope ondersteuning van actieve burgers wegvalt.

De eerste voorbereidingen van het Nationale PlattelandsParlement 2011 zijn gestart. We proberen om samen met de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij en Netwerk Platteland de stem van de actieve bewoners van het platteland sterk te laten doorklinken bij de beleidsmakers van woningcorporaties, zorginstellingen, en bij de landelijke politici.

Steeds nadrukkelijker gaat ook de problematiek van de Dorpshuizen onderdeel worden van de werkzaamheden van de LVKK. Het Dagelijks Bestuur is uitgebreid met twee leden uit de 'dorpshuizensfeer' en momenteel wordt gewerkt aan een projectplan waarmee we hopen voldoende middelen te verkrijgen om onder andere een landelijke functionaris te kunnen aanstellen ten behoeve van de dorpshuisvrijwilligers. <<<

Tiny Leenders
bestuurslid VKKNB

Zaterdag 27 november: Brabant

De Thema's

Het programma voor het eerste Brabantse PlattelandsParlement is georganiseerd rond vier thema's. Deze thema's zijn niet zomaar gekozen, ze zijn afkomstig uit de Agenda van Brabant, waarin de provincie zich bezint op haar kerntaken.

De provincie heeft het bestuur van de vereniging kleine kernen noord-brabant in de zomer van 2010 laten weten dat zij de rol van de vereniging vooral ziet in het signaleren en agenderen van onderwerpen die te maken hebben met de thema's (1) *vitaal platteland*, (2) *kwaliteit van woon- en leefomgeving*, (3) *begeleiden van de krimp* en (4) *gezonde leefomgeving*. Deze thema's zijn op zichzelf niet nieuw, de omschrijving wel. Het bestuur van de vereniging kleine kernen neemt de terminologie van de provincie over, te beginnen in het werkplan 2011.

1 | Vitaal platteland

Het platteland is een plek om te wonen en te recreëren. Om ook in de toekomst een platteland te behouden worden in negen gebieden h... uitgevoerd. Met meer ruimte voor natuur, veiligheid en een verbetering van de leefbaarheid of de recreatie op het platteland.

2 | Kwaliteit van de woonomgeving

De rol van de (Brabantse) burger wordt steeds belangrijker bij het vormgeven van de woonomgeving en uitvoering van dorps- en wijkontwikkeling past daar uitstekend bij. Bij de iDops... alleen over 'stenen', het gaat ook over... binding.

3 | Inspringen op Krimp

In 2025 heeft meer dan de helft van de huidige gemeenten minder inwoners dan nu. Toch moet de omvang toe: naast groei dus ook krimp. De... kunnen bieden moeten we gaan benutten. Samen gezegd, een bundeling van diensten of... om de leefbaarheid in stand te houden.

4 | Gezonde leefomgeving

Niet alleen het groen in dorpen en op het platteland, een gezonde leefomgeving, maar ook de... medische diensten en woon-zorgcentra. Te... daarvoor nog aangewezen op de stad. De... tionele accommodaties laat tevens zien... verbeterd in een kleine kern.

Wanneer | Waar?

27 oktober 2010 | 09.45 uur tot 15.30 uur
Provinciehuis Noord-Brabant
Brabantlaan 1 | 5216 TV 's-Hertogenbosch

Brigitte van Haften

Annemieke Kamoschinski

Roel Augusteijn

Kees Jorgmans

Wim van Lith

Parlaments PlattelandsParlement

en, te werken én te
vitaal platteland te
sonderden projecten
economische bedrij-
baarheid in de dorpen

omgeving

steeds belangrijker
g. De ontwikkeling
ontwikkelingsplannen
gaat het meer dan
mensen en sociale

ge 441 Nederlandse
neemt de bevolkings-
e kansen die dit ons
amenwerking of beter
orzieningen, is nodig

g
platteland zorgen voor
beschikbaarheid van
e vaak zijn de dorpen
bouw van multifunc-
dat de leefbaarheid

Tijdsptip | Programma

- 09.45 uur **Inloop/ontvangst**
- 10.20 uur **Welkomstwoord**
de heer Wim van Lith voorzitter VKKNB,
- 10:30 uur **Opening**
mevrouw Brigitte van Haaften, gedeputeerde
- 10.40 uur **De rol van Dorpshuizen bij de leefbaarheid**
de heer Kees Jongmans, voorzitter 't Heft
- 10.50 uur **Sociale Cohesie in de Kleine Kernen,**
mevrouw Annemieke Kamoschinski
- 11.00 uur **Sessie 1 themagroepen**
11.45 uur **Sessie 2 themagroepen**
- Thema 1: Vitaal platteland
 - Thema 2: Kwaliteit van Woonomgeving
 - Thema 3: Inspringen op Krimp
 - Thema 4: Gezonde leefomgeving
- 12.30 uur **Lunch met netwerkmogelijkheid**
- 13.30 uur **Paneldiscussie**
onder leiding van de heer Roel Augusteijn
- 14.15 uur **Muzikale afsluiting en aansluitend borrel**
- 15:30 uur **Einde**

Zoeken naar nieuw dorpsprofiel

Uitvoering IDOP's in ander daglicht

Dorpsraden moeten gezamenlijk op zoek naar nieuwe kansen voor hun dorp nu de uitvoering van dorpsplannen onder druk komt te staan. Het ontwikkelen van een eigen dorpsprofiel kan helpen bij het maken van gerichte keuzes om te bepalen wat het beste is voor het dorp. Door het benutten van de kwaliteiten van het dorp en haar omgeving, kan het zich beter onderscheiden en dat versterkt weer de aantrekkingskracht. Onderlinge afstemming tussen dorpen verdient daarbij de voorkeur. Vooral voor dorpsraden en gemeenten wacht daar een schone taak.

Een aantal recente ontwikkelingen geeft aanleiding om het dorp opnieuw een spiegel voor te houden. In de eerste plaats is er een duidelijk financieel argument; er komt gewoonweg minder geld beschikbaar de komende jaren en dat heeft direct gevolgen voor de uitvoering van de integrale dorpsontwikkelingsprogramma's (IDOP's). In de tweede plaats worden behoorlijk wat dorpen nu of binnen afzienbare tijd geconfronteerd met bevolkingskrimp. De vraag is hoe gemeenten en dorpsraden het beste om kunnen gaan met deze nieuwe situatie.

Nieuwe financiële werkelijkheid

Het zal duidelijk zijn dat de broekriem in Nederland flink aangehaald wordt. Gemeenten en maatschappelijke partners als woningcorporaties, welzijns- en zorginstellingen krijgen zware bezuinigingen opgelegd of te maken met een sterk krimpend budget. Uit onderzoek (het PON, oktober 2010) blijkt dat juist zij vaak de belangrijkste partijen zijn bij de uitvoering van de IDOP's. De gewijzigde financiële situatie leidt dus ongetwijfeld tot ingrepen die ook effect zullen hebben op het voorzieningsniveau en

de leefbaarheid van dorpen. Minder geld betekent immers dat veel plannen om een financiële en inhoudelijke heroverweging vragen. Gemeenten maar ook dorpsraden zullen meer gerichte keuzes moeten maken: waar wel of niet in investeren.

Bevolkingskrimp

Naast de verslechterde financiële situatie speelt er ook nog een maatschappelijke ontwikkeling die in IDOP's niet of nauwelijks aan bod is gekomen. 25 % van de Brabantse gemeenten heeft nu al te maken met (geleidelijke) bevolkingskrimp. Voorlopig speelt die krimp zich met name af in de kleine kernen, vooral aan de randen van Brabant.

Dat percentage loopt de komende jaren op tot 70%, dus uiteindelijk krijgen de meeste landelijke gemeenten hiermee van doen. Deze maatschappelijke ontwikkeling die gepaard gaat met een sterke ontgroening en vergrijzing heeft gevolgen voor de bevolkingssamenstelling van een dorp en daarmee ook voor het draagvlak van veel voorzieningen en de woningbehoefte. En op dat terrein liggen vooral de wensen van inwoners besloten in

het IDOP (iedere kern wil zo'n beetje hetzelfde aan voorzieningen en heeft overeenkomstige woningbouwplannen). Is het dan verstandig om op de ingeslagen weg door te gaan? Het ontkennen of bestrijden van deze maatschappelijke ontwikkeling zal niet afdoende blijken.

Immers zullen steeds minder inwoners (beschikbaar) zijn en tegelijk neemt de aantrekkingskracht van de steden alleen maar toe.

Verwachtingsmanagement

Voor het uitvoeringsvraagstuk van het IDOP ligt er voor gemeenten een bestuurlijke uitdaging om het heroverwegingsproces in goede banen te leiden. Het is er gemeenten alles aan gelegen om de opgebouwde verstandhouding met de dorpsraden niet al te veel geweld aan te doen. Vanuit het besef dat de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid niet langer door de overheid alleen gedragen wordt, biedt burgerparticipatie namelijk veel voordelen. Ook dat was één van de successen van het IDOP-proces.

>>>

>>>

Dorpsraden moeten zich op hun beurt afvragen hoe zij de bezuinigingsgolf verantwoord kunnen vertalen naar de dorpsbewoners. Verwachtingen zullen moeten worden bijgesteld. Voor beide geen gemakkelijke taak.

Profilering

In de nieuwe situatie waarin sprake wordt van minder middelen en een veranderende bevolkingssamenstelling ontstaan ook nieuwe kansen. Die kansen liggen mijns inziens vooral in het profileren van de dorpen en de regio. Het versterken van de aantrekkingskracht kan door gericht keuzes te maken die passen binnen het wenselijke profiel. Wat wil je als dorp of regio zijn of uitstralen?

Niet iedere kern hoeft hetzelfde eruit te zien of dezelfde voorzieningen te hebben. Juist jezelf onderscheiden als dorp versterkt de aantrekkings-

kracht voor het behouden of misschien wel aantrekken van nieuwe inwoners maar ook ondernemers of bezoekers. Het is dan vooral zaak goed na te denken over welke (gebieds)kwaliteiten je als dorp beschikt en die beter te benutten. Om te voorkomen dat dorpen in concurrentie raken zouden dorpsraden onderling en in samenhang met elkaar dit proces moeten ingaan. Gerichtte keuzes maken, bijvoorbeeld over waar en welke voorzieningen en meer streven naar bereikbaarheid in plaats van beschikbaarheid. Dat lijkt me een mooie bestuurlijke opgave voor gemeenten en dorpsraden om samen aan het werk te gaan. En vergeet daarbij vooral de maatschappelijke partners niet. Dat leert het IDOP-proces ook. Doe het vooral samen! <<<

Peter Franken
Adviseur/onderzoeker Het PON

Ingang haven Moerdijk-Dorp

Dorpsprofiel

Voor 'n wandeling met mijn hond bezoek ik wekelijks een van oudsher klein vissersdorpje van amper 1200 zielen. Hier langs het Hollands Diep is het heerlijk rustig. De gemoedelijkheid van het stille dorpje straalt in alle rust op mij neer. Het uitwaaien aan de oever, de mooie vergezichten, de aken die voorbij varen, ongeacht het seizoen blijft het een genot om af te reizen naar deze plek. Voor mijn hond kan het niet beter, volop zwemwater en zelfs een bos om lekker in te ravotten.

Terug bij de haven koop ik wat bij de visboer of trakteer mezelf in zomerse tijden op 'n ijsje bij de plaatselijke cafetaria iets verderop. En ook het buitengebied herbergt leuke plekken om even bij te komen.

Bij de naam Moerdijk-dorp ligt het niet voor de hand gelijk te denken aan een toeristisch recreatief profiel. Ondanks de bevolkingskrimp en industriële ontwikkeling liggen hier prachtige uitdagingen voor het dorp. Vitaliteit houdt immers niet op bij een klein(er) inwonertal als gebiedskwaliteiten maar optimaal benut worden. Daar ligt een mooie opgave voor gemeente, maatschappelijke partners, bedrijfsleven en de dorpsraad met haar inwoners.

Sociale netwerken. Bouwen aan leefbaarheid?

Miljoenen mensen maken dagelijks gebruik van een sociaal netwerk op het internet. Sociale netwerksites worden voor een aantal verschillende typen profielen gebruikt. Je kan deze sites gebruiken voor informele profielen, zakelijke profielen of recreatieve profielen. Nederlanders zijn veelgebruikers van sociale netwerken, zo concludeert onderzoeksbureau Forrester in een wereldwijd onderzoek. Het gebruik van Twitter en sociale media ligt in Nederland dan ook hoger dan in de rest van Europa.

Over bevolkingskrimp, het laatste nieuws, tweets en meer onder andere op Twitter: <http://twitter.com/krimpnieuws>. Het allerlaatste nieuws over de DorpenDerby via: <http://twitter.com/dorpenderby>. Ook de provincie Noord-Brabant heeft een officiële Twitter: <http://twitter.com/Brabant>.

Op de sociale netwerksite LinkedIn, www.linkedin.com is een speciale groep 'Leefbaarheid kleine kernen' en een groep 'Leefbaarheid Provincie Noord-Brabant' actief. <<<

DorpenDerby op Twitter

De provincie Noord-Brabant op Twitter

Sociale samenhang en leefbaarheid

Onder de noemer plattelandontwikkeling werkt de provincie aan een mooi, schoon en vitaal Brabants platteland, waarbij de versterking van de leefbaarheid in dorpen en kleine kernen van wezenlijk belang is. Een perfect voorbeeld om de leefbaarheid op het platte land of in kleine kernen te versterken is het project 'De Schans', in Chaam. Chaam maakt deel uit van de gemeente Alphen-Chaam en heeft 3800 inwoners. In juli werd het project De Schans door de regio De Baronie uitgeroepen tot Brabantse Dorpen Derby finalist, zodat het woonproject mee kan dingen naar de hoofdprijs van € 25.000,00.

voor haar rekening neemt. Maar het wooncomplex is nog maar het begin, want er komen binnenkort faciliteiten bij waar óók de inwoners van Chaam gebruik van kunnen maken.”

Multifunctionele ruimte

Als eerste wordt er nu een activiteiten- en ontmoetingsruimte gebouwd, waar de bewoners van De Schans straks voor allerlei dagactiviteiten terecht kunnen. Maar ook niet bewoners kunnen van de activiteiten- en ontmoetingsruimte gebruik maken.

Woonproject 'De Schans' was van oorsprong een particulier initiatief van een ouder die graag zag dat zijn verstandelijke gehandicapte zoon in Chaam kon blijven wonen en werken. Dit resulteerde na acht jaar in het thans bijzonder fraai aan de rand van Chaam gelegen wooncomplex met 15 appartementen voor mensen met een verstandelijke beperking. Op 10 september was de officiële opening, maar de appartementen zijn al sinds 1 april in gebruik. Voorzitter van stichting De Schans Gerrit van Eil: “Maar zonder de steun en medewerking van ouders, gemeente, provincie, woningstichting en vele anderen, hadden wij dit woonproject nooit kunnen realiseren.” Leader De Baronie ondersteunde het project, in het kader van de reconstructie, het zorgen voor meer dynamiek op het platteland, eveneens. Gerrit van Eil: “De Schans betekent een versterking van de lokale economie, is goed voor

de leefbaarheid van het dorp, maar is natuurlijk vooral een fantastisch thuis voor de bewoners. Natuurlijk hebben onze bewoners aan een appartement niet voldoende ze hebben ook zorg nodig. We werken met één zorgaanbieder, Prisma, die de 24-uurs zorg

Zo kunnen schoolkinderen er bijvoorbeeld biologielessen krijgen en worden lokale verenigingen zoals de bijenclub, de natuurhistorische vereniging of de projectgroep Kerkdreef in de gelegenheid gesteld om er allerlei activiteiten organiseren. >>>

>>>

Dagboerderij

Daarnaast komt er ook een dagboerderij. Maar de bewoners van De Schans kunnen straks niet alleen op de boerderij eenvoudige agrarische werkzaamheden verrichten, maar ook in de kas die wordt gebouwd en in de moestuin. Ook worden enkele dierenverblijven gebouwd, waar bijvoorbeeld het bijna uitgestorven Chaamse hoen en het Kempisch Heideschaap een warme plek zullen vinden. Samen met vrijwilligers gaan de bewoners van De Schans voor de dieren zorgen.

Tot slot wordt er met de vereniging Natuurmonumenten nog een natuur- en wandelgebied ontwikkeld. Met deze fraaie faciliteiten worden straks niet alleen ouderen en mantelzorgorganisaties de mogelijkheid geboden om dicht bij het dorp in het buitengebied te leven, te leren, te werken én te recreëren maar ook kinderen, dorpsbewoners en toeristen. Want dat is het motto van De Schans: Samen leven, leren, werken én recreëren. <<<

Voor meer informatie:
www.deschans-chaam.nl/

Jeugd en Leefbaarheid een handreiking door K2

K2, het Brabantse adviesbureau voor jeugdvragestukken, heeft in opdracht van de provincie Noord Brabant een handreiking geschreven voor gemeenten die de jeugd willen betrekken bij integrale dorps- en wijkontwikkelingsplannen. Een IDOP maak je [immers] samen, schrijft Gedeputeerde Jeugd, Cultuur en Samenleving, Brigitte van Haften-Harkema in het voorwoord; "Met een gemeenschap, gemeente en burgers, bouw je aan een mooie toekomst. En wie is er nou belangrijker voor de toekomst dan de kinderen, de jeugd, die samen in een dorp opgroeien?" >>>

>>>

De handreiking van K2 leidt de lezer in zes stappen door het volledige proces van visievorming tot uitvoering en verantwoording. In de eerste stap gaan de schrijvers in op het belang van aandacht voor de jeugd in de planvorming. Investeren in een veilige en leerzame opvoed- en opgroeiomgeving is iets wat de invloedssfeer van individuele ouders/ opvoeders overstijgt. Deze taak behoort 'dan ook' door de gemeenschap te worden opgepakt. Daarnaast blijkt dat jongeren zich eerder verantwoordelijk voelen voor iets wat zij zelf hebben bedacht.

Wie zijn die jongeren nu eigenlijk? Hoeveel zijn het er en in welke leeftijd? Hoe zit het met de verhouding jongens-meisjes, is er iets te zeggen over hun afkomst? Hoe antwoord te vinden op deze vragen, leest men in **stap 2** (Inventarisatie en definitie). De handreiking verwijst naar de gemeen-

KERNKRACHT is een uitgave van de vereniging kleine kernen noord-brabant en komt tot stand met financiële ondersteuning van de provincie Noord-Brabant.

Met medewerking van:

Janine Cloosterman
Peter Franken
Wim van Lith
Marijke Timmermans
Frans Vriens

Foto omslag, middenpagina en Brigitte van Haften:

Joep Lennarts

Realisatie:

Ursem Communicatie

vereniging kleine kernen noord-brabant

Vincentiusstraat 102
Postbus 3078
5003 DB TILBURG
Telefoon: (013) 583 99 93
E-mail: info@vkknoordbrabant.nl
Website: www.vkknoordbrabant.nl

telijke basisadministratie als informatiebron, maar noemt ook literatuur en weblinks, zoals www.jeugdengEZIN.nl. Daarnaast heeft stap 2 aandacht voor bestaand beleid: wat staat in de nota jeugdbeleid geschreven, bijvoorbeeld?

Stap 3 heet Jeugdparticipatie in de inventarisatiefase. Jeugd en jongeren betrekken in deze fase is goed om inzicht te krijgen in hun wensen en behoeften, maar het levert hen zelf ook iets op; 'participatie biedt jeugdigen een oefenterrein om zich te ontwikkelen tot volwaardige burgers', staat onder meer geschreven, maar -let op- participatie betekent niet dat jeugdigen in alles hun zin krijgen! Jeugd en jongeren kunnen al op jonge leeftijd betrokken worden bij het maken van plannen. Houd er echter rekening mee dat een kind van 8 met andere onderwerpen bezig is, dan een 14-jarige. Tot slot worden enkele praktische werkvormen genoemd, variërend van een klassengesprek tot het laten uitvoeren van een onderzoek door de jeugd en het organiseren van gezamenlijke excursies.

Stap 4 gaat in op de planontwikkeling en vraagt aandacht voor de diverse rollen die jeugdigen innemen in het dagelijks maatschappelijk verkeer;

als verkeersdeelnemer, als lid van een vereniging, maar ook als consument en als vrijwilliger. Is er voldoende aandacht voor hun positie? Zijn er jeugdigen vertegenwoordigd in de werkgroep of is er een volwassene die hun belangen behartigt? Zijn er momenten waarop de plannen worden getoetst bij diegenen voor wie ze bedoeld zijn?

Tot slot gaat de handreiking in **stap 5** in op de mogelijkheden om de eenmalige betrokkenheid van de jeugd bij het opstellen van een ontwikkelingsplan om te zetten in duurzame betrokkenheid, bijvoorbeeld bij het uitvoeren van de plannen. Bedenken dat er een jongerenruimte moet komen is één ding, maar waar die moet staan en hoe die eruit moet zien, dat is een ander verhaal.

In alle fasen geldt: of men nu jongeren in eigen persoon betreft, of kiest voor sleutelfiguren of voor volwassen 'vertegenwoordigers' van de jeugd, wat 'telt' is de aandacht voor de deze groep jonge burgers want wie de jeugd heeft, heeft de toekomst!

Dorpsraden en gemeenten hebben via de provincie de handreiking ontvangen. Een digitale versie kunt u via www.vkknoordbrabant.nl downloaden. In 2011 gaat K2 voor de provincie vier studiedagen organiseren. De vier bijeenkomsten zijn per regio (West, Midden, Noordoost en Zuidoost) en is bedoeld voor ambtenaren, dorpsraden, corporaties, welzijninstellingen, politie, et cetera. <<<

Meer informatie is beschikbaar via de website van K2: www.k2.nl.

Agenda 2010

Zaterdag 27 november:

PlattelandsParlement
10-jarig bestaan

Woensdag 15 december:

Algemene bestuursvergadering